

עבודת השם

"לבת כסח"

קמצא ובר קמצא. בר קמצא הזומן בטעות לסעודתו של איש אחד. בעל הסעודה גירש אותו מהסעודה בבושת פנים. יתר הנוכחים שם שתקו. ובר קמצא כעס ונשבע לנקום. הוא פעל "לפי הכללים" והביא קרבן בעל מום מאת הקיסר לבית המקדש. הקורבן לא הוקרב כי על פי הכללים הוא לא היה יכול להיות מוקרב. וכך הגיע החורבן. זוהי התבנית ששררה ערב חורבן בית שני, וזו התבנית שאנו נמצאים בה מאז ועד היום. לפעמים אנו בתפקיד של בר קמצא, לפעמים אנו בתפקיד של בעל הסעודה, ולפעמים אנו בתפקיד של נוכח, שחווה בנעשה.

לפעמים אנו נרחים, לא רוצים את חברתנו, לא רוצים שותפות איתנו, דוחים אותנו ומסלקים אותנו בבושת פנים מה"סעודה" - ואז, מוכרחים אנו להתגבר, לא להיפגע, ולהוכיח שלהפך, שכן ראויים אנו להיות בסעודה ממנה גורשנו. שכן ראויים אנו להיות שותפים נאמנים. מוכרחים אנו להתגבר, ולהוכיח לאדם הפוגע שהוא טעה - שהוא לא קלט אותנו נכון - ושבעתיד יבין שאנו, רק אנו, הפרטנים האמיתיים שלו. ולפעמים אנו בתפקיד של "בעל הסעודה", ופתאום באים לסעודתנו אורחים בלתי קרואים. לא נוח לנו איתם ואין אנו יודעים מה לעשות. וכאן עלינו לגלות רגישות. להסביר. לפייס. להתנצל. ואם צריך, גם להכיל, את הגורם שלא נוח לנו במחיצתו, ולעולם לעולם לא לגרום לאדם להיפגע בגלל שלא הסכמנו לקבלו.

ולפעמים אנו בתפקיד של "נוכח", כאשר אנו מגלים מצב של "אירוע בר קמצא", מוכרחים אנו למחות, ואסור לנו לשתוק. לא ניתן שיוחרם ציבור יקר בגלל מסירות נפשו לתורה הקדושה, וגם לא ניתן שיוחרם ציבור יקר בגלל מסירות נפשו לארץ הקדושה. אלו וגם אלו יהודים קדושים ונאמנים לבורא עולם. וגם אם יקומו אלף מפלגים מחוץ למחנה שבשפה של חנופה ובציפוי של מרציפן מנסים לשסע את אלו באלו, אנחנו בעזרת השם נתגבר, נתפלל, ונעשה כל מאמץ להישאר ביחד, לתמוך אלו באלו, ולא להסכים לשום סוג של כפיה, לשום סוג של פגיעה, לשום סוג של חילול השם, חס וחלילה. וכך נזכה ובעזרת ה' נבנה עוד אבן מחומות ירושלים.

הנה מקובל הוא שאנו חוגגים את שביעי של פסח כיו"ט, מפני שביום זה נקרע הים וניצלו ישראל באופן מוחלט מהמצרים. וכן משמעות ד' הירושלמי בפ"י דפסחים. ואמנם דבר נפלא מצאתי בדי' רש"י, כדלהלן: במגילה (לא.א) מובאים סדרי פרשיות המועדים וטעמיהם, ונאמר שם שבשביעי של פסח קוראים פרשת בשלה, ובפשטות קוראים

בליל הסדר אנו קוראים על ארבעה הבנים כנגדה דיברה תורה. **חכם** - שואל "מה העדות החוקים והמשפטים אשר ציווה ה' אלוקינו אתכם" - הוא מתעניין: מהם פרטי עבודתכם, איך אתם עובדים את ה', מהי מסירות הנפש שלכם, באיזה תחום אתם מתאמצים ואיך אתם מקיימים את מצוות הבורא, על פי מסלול החיים שלכם, ועל פי מה שלמדתם ממורי דרככם.

רשע - שואל "מה העבודה הזאת לכם". הוא מזלזל בכל מה שאין הוא מכיר. אין הוא מבין שיש שבילים רבים בעבודת ה', ושבעים פנים לתורה, והאת מנסים להסביר לו כאשר מקהים את שיניו. אם שיניו יהיו קהות יותר, יתכן ובע"ה שכלו יהפוך למחודד יותר, והוא יהפוך בע"ה לבן החכם.

תם - שואל "מה זאת?". הוא נבהל. הוא תמה. הוא צורח: מה קורה פה? ולו אנו מסבירים: בחווק יד הוציא ה' אותנו ממצרים. הגם שהיינו מבובלים, נבוכים, תמהים וקרועים, ה' לקח אותנו בידי, כמו שלוקחים ילד קטן, ופשוט הוציא אותנו ממצרים. וכך גם יוציא ה' אותנו מהגלות הנוכחית, אף אם נהיה מבובלים, נבוכים ותמהים. הוא יתמוך בנו ויסייע לנו, וכפי שהביאנו מהגלות עד הלום, כך יקדם ה' אותנו וישיענו ממצרים הרוחנית שלנו, ויביאנו אל בית הבחירה, במהרה בקרוב אמן.

שאינו יודע לשאול - לא שואל כולם. ואותו ה' מעיד. פותח לו את כיווני החשיבה. ראה. ראה מה קורה פה. ראה - והתחל לשאול. כי כל שאלה, עדיפה על פני חוסר שאלה. כי שאלה מעידה על התעניינות, ושתיקה - על נתק. ואנו מוכרחים לזכור את המפתח הזה, ולהבין את חשיבותה של ההתעניינות, של האהרה, של הכיבוד של מסירות הנפש של רעינו, של מי שגר ברחוב שממול. ועוד מפתח מוכרחים אנו לזכור, מפתח שהביאו לנו חז"ל כדי להבין על מה באה הגלות ומה המפתח שיוציאנו ממנה: והוא המפתח של

18:43	כניסת השבת
19:43	צאת השבת
19:04	שקיעה
20:16	ר. תם
6:26	הנץ

הפטרה: "חזון העצמות היבשות"

בשלה, כי בו מובא נס קריעת ים סוף וכל השתלשלות העניינים. אך רש"י נטה מזה ופירש: "יהי בשלח פרעה לפי שביום שביעי של פסח אמרו שירה על הים". וכ"כ הר"ן על הר"ף שם. ונמצא ששמחת יו"ט זה אינו על הצלת ישראל או על מפלת הרשעים, (כי על מפלת הרשעים כלל לא עושים חג, כמש"כ המשך חכמה בפרשת בא עה"פ כי כל אוכל מחמצת), אלא על כך שזכו ישראל להתעלות ולהתרומם לדרגה של לשורר שירה להקביה, מ"ש שערי טומאה אל יראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי. וזהו זה תכלית שמחת היום, להודות על הקירבת אלוקים, שבגינה עלתה מחשבה לפניהם לשורר שירה. והדברים משמחים.

ולפי"ז יש לחדש אולי חידוש נוסף ולומר שכשאנו קוראים את שירת הים בפרשת בשלח, אנו עושים זאת גם מדין זכר לשירת הים וכדין שירה, ולא כקריאת ענין היום בעלמא. ולזה יבואר טעם הקהילות שקוראים את שירת הים טעמים מיוחדים של השירה ולא בטעמי המקרא

סיפור בהמשכים "איש אלוקים" חלק ב

מצור: בשעת ערב החל הרבי להשמיע מאמר חסידות לפני החסידים. אמירת המאמר התארכה, ובעלת-הבית הייתה עייפה. עם בוקר נכנסה האישה למטבח ופרצה בזעקות שבר. דבר הסיפור נודע בין החסידים על אותו אירוע שקרה. **המשך:** המעשה השני אירע בלילה השני. לקראת ערב יצא הרבי שוב אל החסידים ודרש לפניהם דברי חסידות עמוקים ונפלאים, שכמותם לא שמעו. גם זקני החסידים התקשו לחזור על המאמר בגלל עמקותו, והעידו כי דברים כאלה לא נשמעו אפילו אצל אביו, בעל התניא. זמן-מה לאחר מכן בא משרתו של הרבי ולחש באוזניו, שאם רצוני לראות מחזה שלא אשכח לעולם, אבוא עמו. הוא הוביל אותי עד פתח חדרו של הרבי ואמר לי: "הבט". נבהלתי מאוד, כי פתאום ראיתי את הרבי עומד מולי באמצע החדר, פניו בווערות כשלהבת-אש ועיניו פקוחות ומביטות בי. רציתי לברוח, אך המשרת צחק וקרא: "איך לך מה לחשוש. כעת הרבי אינו שומע דבר ואינו רואה אותך כלל. הוא נמצא בעולמות עליונים, ורק גופו נמצא כאן". המשרת הוסיף לי הוא יודע זאת מניסיונו, שכן אין זו הפעם הראשונה שהוא רואה את הרבי במצב כזה. הוספתי לעמוד קפוא על מקומי והבטתי במראה הנורא מהשעה עשר בערב ועד שלוש לפנות בוקר. או-אז החל המשרת לערוך את השולחן, והעיר שכל היום הרבי לא אכל. כשסיים לערוך את השולחן ניגש אל מול הרבי ובידו קערה וספל מים, אך הרבי עדיין לא הגיב כלל. אחז המשרת בשרוולו ואמר: "יואיל-נא הרבי ליטול את ידיו", אולם הרבי פנה ממרכז החדר אל הקיר, והוסיף לעמוד כמקודם. כעת כבר לא יכולתי להביט במחזה, והלכתי נסער ונרגש. בבוקר סיפר לי המשרת מה היה בהמשך: "עוד כשעה הוסיף הרבי לעמוד כך, ולפתע התעורר וניגש לאכול את סעודתו בשמחה רבה. פניו נהרו וקרנו כפי שלא ראיתי מעולם". המשרת סיפר כי שאל את הרבי לפרש שמחתו הגדולה. ענה לו הרבי: "בכל פעם שאני דורש חסידות נגלה אליי אבי, אדמו"ר הזקן, באמצע המאמר, ומגלה לי סודות עמוקים הקשורים למאמר. היום זכיתי שאבי נגלה אליי כבר בתחילת הדיבור, ועמו באו גם רבו, המגיד ממזריטש, ואף הבעל-שם-טוב. "כאשר סיימתי את אמירת הדרוש, הסתלקו הבעש"ט והמגיד ואבי נשאר, והוא אמר לי: 'הבעש"ט והמגיד שיבחו את דברי התורה שלך מאוד-מאוד, וביקשו שתוסיף לדרוש באותה דרך.' "ומה שעמדתי באמצע החדר כל השעות האלה", המשיך הרבי, "כי אז חזרתי לפני אבי את המאמר, עם כל התוספות, כפי שגילה לי. הלוא תבין מדוע הנני שמח כל-כך". **סוף:**

הרגילים, מפני שבקריאה זו גם ישנו עניין של יזכר לשירה. ובוהו יומתק העניין שקהילות חסידיות, וכך מנהג הגר"מ חר"ל זצ"ל אשר נכנס והשתרש גם בקרב קהילות ישיבתיות לא מעטות, לומר שירה גם בליל ז' של פסח ולא אומרים את פסוקי קריעת הים, אע"פ ששירה הרי אמרו רק ביום ואילו בלילה, לפנות בוקר, נקרא הים. ולדברינו הרי עצם מהות יו"ט ז' של פסח היא אמירת השירה.

והנה במגילה (יד. א) נאמר: ומה מעבודות לחירות אמרינן שירה ממיתה לחיים לא כל שכן. ופירש"י: "מעבודות לחירות - ביציאת מצרים אמרו שירה על הים". והקשה הטורי אבן: "יק"ל טובא חדא דשירה זו לא הוקבע חובה לדורו אלא לשעה בשעת הנס לחוד אמרוהו". וע"כ נטה מפירוש רש"י ופי' הכוונה להלל דליל פסח. ואם כנים דברינו דכל קריאת השירה בז' של פסח בכל שנה, היא כאמירת השירה על הים, אזי תתיישב קושיית הטור"א, שאכן שירה זו נתקנה לדורות, בקריאת התורה של יום זה.

פנית ההלכות "דיני דליקה בשבת"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

כה. מי שעבר על איסור תחומין בשוגג, או שטלטל נר דולק בשוגג, יתענה יום אחד, וגם ייתן לצדקה, וביום התענית יתוודה ויקרא פרשת חטאת ויכופר לו. והוא הדין במי שטעה בהלכה וכיבה דליקה בשבת להצלת רכוש, או מי ששכח שהיום שבת ושפסף גפרור להציתו, ויצא ניצוץ בלבד, ותיכף נזכר ששבת היום והשליכו מידו, די לו בתענית יום אחד, וגם ייתן לצדקה. ואם הוא תלמיד חכם שהתענית תפריע לו בהתמדתו, ידה את התענית במתן צדקה, ולא יתענה. ובכל ענין טוב שירבה בלימוד התורה שהיא מכפרת עוון, וגם ירבה לעסוק בלימוד ספרי מוסר, שעיקר התשובה שיהיה לבו נשבר בקרבו על שחילל את השבת, ויקיים חטאתי נגדי תמיד, ושב ורפא לו. (ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד שטע)

"דין מעמר"

א. מי שנתפזרו לו פירות בחצר אחת הנה ואחת הנה, מלקט מעט מעט ואוכל, אבל אסור ללקט לתוך הסל או לתוך הקופה. אבל אם נפלו במקום אחד ולא נתפזרו, מותר ללקטן אפילו לתוך הסל, אלא אם כן נפלו הפירות לתוך צרור אבנים או עפרוריות שבחצר, שאז מלקט אחד אחד ואוכל, ולא ייתן לתוך הסל או לתוך הקופה. (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד א)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"